

## Seveda dr. Zerjav zraven.

Ker so vedeli, da ima dr. Zerjav največ izkušenj s transakcijami, kako se namreč najbolj obide s čuvanjem zunanje oblike duh zakona in poštenja, so seveda njega vzeli v sodelovanje in tovarišijo.

## Malo pomislimo!

Lastniku Thurn-Taxis se je zdelo primerno in vredno, da žrtvuje in daruje poleg vseh rednih stroškov še označeni »gospodi« celih 35 milijonov! Kaj mora biti vrednost, za katero je ogoljufana država in s tem seveda vsi državljani-davkoplačevalci, v prvi vrsti pa invalidi, če se da samo »napitnine« 35 milijonov?!

Iz teh milijonov so hoteli še naprej vzdrževati svoje časopise: »Riječ«, »Jutro« itd.; hoteli so plačevati svoja lajništva politične organizacije, hoteli so plačevati širiteljem njihovega strupa pri prosvetnih društvih in hoteli so imeli za nagrado sebi in drugim še ogromne svote.

Ali ne zaslužijo ti ljudje, ki tako pod krinko »državotvornosti« upropaščajo, ropajo in kradejo, da se pred njimi k večjemu še samo pljune od gnusa in zaničevanja?! Ali ne zasluži tega vsak, ki nagovarja k tej stranki?! Ali zamorete vzeti v roke »Jutro«, »Domovina«, »Našo Dobro«, »Tabor« in druge, ne da bi si oblatili in oskrnili svoje lastno poštenje? Kedar bo prišel čas, da bodo ljudje toliko pošteti, toliko možati in toliko pametni, da bodo uvideli, kam vodi ta peklena pokvarjenost domovino in narod?

O vsem tem razmišljamo tukaj prve dni sestanka narodne skupščine ter sporočamo tudi to našim pristajcem, da oni premišljajo in — obsodijo.

Poslanec Jugoslovanskega kluba.

## Narodni sporazum.

Ob začetku skupščinskega zasedanja je imela jugoslovanska javnost dovolj prilike proučiti razliko med obema taboroma: vladnim ali nacionalnim blokom in med blokom opozicije ali blokom narodnega sporazuma in ljudske demokracije. V vladnem taboru nezaprta enega proti drugemu, radikalni ministri se posvetujejo v enem, samostojno-demokratski pa v drugem kotu, vse se vrti okrog vprašanja, kako se bodo zasedla vladna mesta itd., v taboru opozicije pa ni samo popolnoma določena in utrjena smer skupnega dela v parlamentu, ampak tudi najsjajnejši dokaz popolne sloge v pogledu na narodna in državna vprašanja.

Enotna in slozna opozicija, zveza za narodni sporazum kot najzaslužnejše delo in največji uspeh našega dr. Korošca in iskrenega srbskega politika Ljube Davidoviča je pravi kiti Jugoslavije ter najsvetlejša točka v šestletnem političnem življenju naše mlade države, a pri tem tudi najresnejši opomin in zadnja meja za nasprotne politike, ki ne mislijo na državo in na narod, ampak samo na svoje strankarske koristi in na želje ter cilje svoje oblastiželjnosti. Ta zveza hoče ohraniti državo v napredku in zadovoljstvu vseh državljanov, v vladnem taboru, ali v takozvanem »nacionalnem« bloku so pa združeni vsi, ki smatrajo sebe in svojo stranko za državo, drugim pa grozijo z odeepenjem ali amputacijo ter imajo rajši malo pokrajino ali deželo, podvrženo svoji politiki, kakor pa veliko državo v popolni politični svobodi.

Pflanzer je segel hlapčevskemu govorniku v roko, potolkel s sabljo ob parket, se obrnil proti nam ter zamahnil z desnico med opazko: »Tako, gospod oberst, predstavite mi oficirje Vašega polka!«

In sedaj smo doživeli to že v naprej zapovedano predstavo od leve na desno.

Tlesk s petama, zravnani kot sveča in med strogo odmerjenim salutiranjem je poveljal vsak svoje ime in čin. Vsakemu, ki ni podpisal pritožbe, je segel »vsemogočni« v roko; nas grešnike pa je brez sega v roko porinil iz polukroga med rezko opombo: »Tudi en tak prokleti!« Predstava med božanjem hlapčevskih ovčic in med suvanjem ter proklinjanjem samozavestnih je bila kmalu končana. Ko so hotele ovčice in kozli skozi vrata dvorane, so se nam že bliskali nasproti in nas vabili — lesketajoči se bajoneti.

Pred vrati je stal armijski oficir z listom v roki in vprašal vsakega za ime. Od Pflanzerja izvoljeni hlapci naprej; mi drugi — z rdečo črto zaznamovani pa na desno med bajonete! Prebiranje izvoljenih in prokletih je bilo kmalu končano. Na dvorišču kornega poveljstva so že drdrali in puhteli v pohlepu na polet pripravljene tovorni avtomobili.

Prve in zadnje sedeže na teh avtomobilih so zasedli po en armadni oficir in nam tuje vojaštvo z bajoneti; vmes smo bili povabljeni mi od Pflanzerja prokleti, ker smo se pritožili na najvišje mesto, da nočemo biti med Madžari poklane svinje, ampak vsaj od vojaške kroglice postreljeni ljudje!

Odfrčali smo z dvorišča kornega poveljstva, spogledali smo se med seboj molče, a vsak je imel v srcu občutek: S pritožbo smo tej surovini vendarle podkurili. Preklical je svoje psovke pač tako, kakor to stori v onemoglo uzaljeni jezi vsak rovtar, ki se je priplazil kljub vsem nezmogljivostim do višjega mesta. Nobeden od nas ni znal, kam nas peljejo, kaj da namerava z nami Pflanzler. Vpraševali smo o nam neznanem izletu nas spremljajoče častnike, a ti so le zmigovali z ramami, molčeli in se držali strogo dostojanstveno, kakor se pač spodobi za višjega žandarja, ki spremlja na odgovor žrtev, ki je zahtevala samo to, da se jo tudi z višjega mesta imenuje — človek in ne — svinja!

## Preiskušana zdravila

največkrat  
aspirinove tablete "Bayer"

se mnogokrat ponarčajo. Da se obvarujete pred ponarčenimi izdelki, zahtevajte vedno le originalni zavoj "Bayer" (ploščnati kartoni s 6 ali 20 tabletami) s modro-belo-rdečo varstveno znamko. Odklanjajte vse druge zavojke.



Ko so v vladnem taboru razpravljali in sklepali o tem, kako bi si obdržali oblast, ko so »poslanci« ukradenih volilnih kroglic drug drugega nezaupno gledali, če ni nevarnosti in tekme za vladni stolček, ko je vsa medsebojna nezaupnost ostala in ko so poslanci »vladne večine« brez pomisleka na jutri ter brez vsakega obzira na državo in na narod sklenili za enkrat naprej teptati parlamentarna načela in tudi zakone, so se pa v slogi in sporazumu sestali voditelji opozicije ter so pošteno zapečatili pred celo jugoslovansko javnostjo svojo pošteno, nesebično in iskreno zvezo.

Blok narodnega sporazuma in ljudske volje si je najprej izbral svoje predsedstvo. Soglasno in z vzklikanjem je bil za predsednika izvoljen Ljuba Davidovič. Nato je bil izvoljen ožji in širši izvrševalni odbor. V ožji izvrševalni odbor so izvoljeni: Predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec, predsednik Hrv. seljaškega kluba Pavle Radič in predsednik Muslimanskega kluba dr. Mehmed Spaho. V širši izvrševalni odbor pa so bili izvoljeni od kluba še po trije člani, in sicer od Jugoslovanskega kluba dr. Kulovec, dr. Hohnjec in Anton Sušnik, od Demokratskega kluba dr. Marinkovič, dr. Kumanudi in Veljkovič, od Hrvatskega seljaškega kluba dr. Polić, Kovačević in dr. Lorkovič, od Muslimanskega kluba dr. Halid beg Hrasnica, dr. Hadžikadič in Salih Baljič.

Po teh volitvah je navdušeno in iskreno odobran predsednik Ljuba Davidovič označil politični položaj v glavnem takole:

»Vse žrtve za Jugoslavijo so imele v mislih in srcu jugoslovansko državo bratskega sporazuma in sloge.«

Blok narodnega sporazuma predstavlja in govori v imenu enega in pol milijona državljanov, ki niso glasovali za našo idejo za denar, marveč izpovedujejo svoje prepričanje svobodno in so zanj v danem trenutku pripravni vse žrtvovati. Mi smo le kratko časa vladali na podlagi politike sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. So pa ljudje, ki mislijo, da se da ureditev države drugače izvesti kakor s sporazumom, to je s takozvano politiko čvrste roke. Ko smo bili na vladi, se nam je

človeku, ki je dotedaj tolikrat neustrašeno gledal dan na dan v obraz smrti; kakor mi od bajonetov zastraženi, ni prav nič na tem, ali vgrizne v mater zemljo danes ali jutri. Kmalu po odhodu iz Sadagore smo se začeli vsi po kratko opravljenem in nepojasnem razmišljanju o naši nadaljni usodi smehljati in kljub resnim obrazom naših oboroženih spremljevalcev, norčevati, češ: Je le lep na avtomobilu Pflanzler dirka v njem vsak dan, a mi uboge madžarske klavne svinje sedaj prvič od začetka vojne in mogoče celo zadnjič!

Med šalami na Pflanzerev račun smo kmalu prefrčali pot iz bukovinske Sadagore v gališko mesto Horodenka.

Tukaj smo morali z avtomobilov. Stražni oficirji so potegnili iz žepov neke papirje, čitali, nas povpraševali po imenih, pokazali na vsacega izmed nas s prstom in vojak z bajonetom je peljal enega za drugim nekam v mesto.

Mene je porinil stražnik v zamazano, zakotno ter prazno židovsko kolibo. V smrdeli izbi je bil lesen spalni oder, postlan s slamo, ena klopica in nič drugega. Pogledal sem skozi na pol razbito in s papirjem zalepljeno okence, videl nisem nič, pač pa mi je udar močnih korakov pred kolibo razodel, da sem skrbno zastražen od vojaške straže. Nisem prav nič na dolgo razmišljeval, kaj in kako bo z menoj, ampak počil sem se na slamo, parkrat celi svet prezirajoče zazdehal in tako trdno zaspal, da sem še le drugo jutro opazil tik sebe večerjo, ki mi jo je zvečer prinesel ordonanc. Ko sem se dvignil z vlažno slamnatega ležišča, mi je prinesel vojak celo vode, da sem se umil in precejšnjo skodelico črne kave.

Ko sem si obrisal mokri obraz v hlače in bluzo ter popil kavo, se mi je javil oficir, ki me je spremil po mestu v šolo, ki je nosila napis: Vojno sodišče.

Aha, sem si mislil: sodili nas bodo in nam najbrže dokazali na Pflanzerevo povelje, da res nismo ljudje, ampak svinje, ki spadajo v madžarsko klavnico. V šoli sem že dobil v kloph zbrane svoje tovariše, pred nami pa tri vojaške sodnike, ne levi od teh je sedel stotnik s kljukastim nosom, ki je prelistaval svežnje papirja.

očitalo, da nismo dobro delali in da nimamo jasnih smeri ter da bi morali odločno nastopiti proti gotovim skupinam, zaradi tega smo tudi padli.

S tem položajem so šli ti ljudje na volitve. Ko so videli, kako ljudstvo misli in kako je resnično razpoloženje, so svoje geslo nadomestili z drugim: »Za boljše vike ali protič!« Zato je zunanji minister zahteval protiboljševiško fronto in za njeno ustvaritev šel na najsramotnejše potovanje po Evropi. Dejansko se ti gospodje sami niti niso borili proti boljševikom, ampak so jim pustili delati, kar so hoteli. Če so ti tudi sami priznavali, da so boljševiki, so gospodje rekli, da niso res. Zato pa so bili tisti, ki so izjavljali, da niso boljševiki niti po programu niti po svojem delovanju, proglašeni za boljševike. To je bil njihov volilni račun.

Se nikdar ni naša država doživela takih volitev, dasiravno smo živeli v zelo težkih časih. Imeli smo preke sode, izredna stanja, toda kadar smo šli na volitve, so vedno to izredno stanje ukinili. Le mi smo sedaj doživeli to nesrečo, da so se vršile volitve v izrednem stanju. Kljub temu so ostali v manjšini, ker večina je od dala glasove za politiko narodnega sporazuma. Zato je naša dolžnost, da to politiko nadaljujemo, kajti samo tako moremo zasigurati napredek in ureditev naše domovine. Prepričan sem, da mora ta politika končno zmagati, ker stoji za njo svoboda in enakopravnost.

Prej se nam je očitalo, da ne vemo, kaj hočemo, da nimamo jasnih ciljev, češ, da nimamo točno obeleženih črt svojega programa. Danes so za naše skupščinsko delo potegnene skupne črte, zato je možna samo odločitev: ali za politiko, katero sta si zamislila in jo vodita P.-P., ali kakoršno vodimo mi, ali za politiko nasilja in neenakosti ali za politiko sporazuma na temelju zakonitosti in enakopravnosti. Ker je možna ureditev države le na tej naši podlagi, na politiki, ki se naslanja na naš programatični temelj, zato sem prepričan, da bomo uspeli. V vztrajnosti je jamstvo za zmago.

Prepričan sem, da bomo vztrajali in zmagali. Od naše odločnosti je odvisna usoda naše vlade, ki nam preži z uničenjem mandatov in to ne samo iz ene, ampak iz raznih skupin. Poudarjamo, da je od postopanja vlade odvisno naše zadržanje. Čim krivičnejše bo vlada nastopala, tem odločnejši in brezobzirnejši bo naš odpor in naši sklepi.

## Občinam lenarškega okraja.

Okrajni odbor, ali pravzaprav dr. Milan Gorišek, pošilja občinam v sodnem okraju Sv. Lenart v Slov. gor. sledeči razglas:

Stev. 25.

Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu.

Vlagateljem okr. hranilnice.

Potek zadnjih uradnih dni je pokazal, da skušajo neodgovorni elementi spraviti med vlagatelje okr. hranilnice nemir, ki je v stanu škodovati vlagateljem samim, v glavnem pa revnim izposojevalcem ter končno okraju.

Neekonomično dviganje hranilnih vlog je namreč prisililo ravnateljstvo, da sedaj strogo uveljavlja svojo pravico na odpovedne roke, tako da bodo prišli tudi res potrebni jako pozno do svojega denarja. Na drugi strani pa

Pred vojaškim sodiščem in v zaporu.

Po običajnem izpraševanju o vseh rojstnih podatkih so nam prečitali obtožnico. Tožitelj, oni kljukasti stotnik žid, katerega je napravil Pflanzler preko noči stotnika-avditorja, nam je v obtožnici očital o podporo svetopisemskih rekov iz starega testamenta o spoštovanju oblasti ter predstojnikov, kako grozno smo se pregrešili, ker smo se drznili oklevetati armadnega poveljnika na najvišjem vojaškem mestu. Po prečitani obtožnici je bil predsednik sodnega dvora mnenja, ako bi ne imel kateri od obtožencev kaj omeniti proti dejstvu, ki govorijo proti nam. Vstal sem jaz, in se drznili pripomniti, da pogrešam v nas obtožilnih očitkih v obtožnici vzroka, zakaj da smo sestavili in odposlali pritožbo. Hotel sem govoriti o tem predmetu še dalje, a je vstal kljukasti žid in opozoril predsednika, da vojaški jezuit nima pravice, da bi štel in bral levite »ekselencije« g. armadnemu poveljniku. Moral sem na predsednikov mig sestiti in začeli so z izpraševanjem posameznikov: zakaj in kedo od nas je pravzaprav sestavil pritožbo.

Na to vprašanje se je glasila iz ust vseh obtožencev enoglasna izpoved: Na ekselencno psovanje, da smo svinje, ki spadajo med Madžare, da jih ti pobijejo, smo sestavili pritožbo vsi obtoženi, ki smo jo podpisali vsak s polnim imenom. Toliko in nič več niso izstili iz nas. Po končanem mučnem izvajanju iz nedolžnih žrtev in po zaslišanju vseh obtožencev se je odstranil sodni dvor na posvet, da razglasi obsodbo. Posvetovanje v sodni sobi je trajalo dolgo, bilo je burno in nekdo je med prekanjem tolkel s sabljo ob tla — — —

Ko so sodniki zopet vstopili pred nas, smo vsi vstali in čakali, kaj nam je prisodila ostra roka vojaškega vojnega prava — — — Predsednik je razglasil v enem stavku, da smo — — — prosti, ker smo se poslužili pravice pritožbe do najvišje instance in ta korak je dovoljen vsakemu avstro-ogrskemu vojaku in oficirju!

Komaj je predsednik končal kratko, jedrnat oprostitev, že se je izlil po sodni sobi iz prs nas vseh veselo radostni in zadoščenja polni: »Aha — — — Vsi bi se bili dalje in bolj slšno vzklikali, našemu zmagovalju nad Pflanzerejem in nepristransko sodišča, da se